

ZITA SIDERIENĖ: „LIETUVOJE VISUOMET BUS MANO ŠIRDIS“

Loreta Timukienė

Jau daug dešimtmečių saulėtoji Florida vilioja amerikiečius šiltai atostogauti, tačiau tuo pačiu tai – svajonių vieta gyventi senatvėje. Ne išimtis – ir Amerikos lietuviai, kurie iš kitų valstijų į Floridą vyksta pailsėti, dalis jų užsidirbę pinigų ten įsigyja nekilnojamąjį turtą ir apsigyvena šiltu klimatu viliojančioje valstijoje. Floridoje lietuviai gausiau ėmė kurtis apie 1970 metus, tuo laiku ten imtos steigti lietuviškos organizacijos, klubai. Šiandien Floridoje gyvena apie 32 tūkst. lietuvių, valstijoje veikia trys JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės: Pietvakarių Floridos, St. Petersburg ir West Palm Beach. Didžiausia lietuvių bendruomenė yra St. Petersburg, kuriame lietuviai turi vienintelį Floridoje Lietuvių klubą, jame renkama į lietuviškus pietus, veikia lietuviška mokykla, biblioteka. Deja, kitose vietovėse bendruomenės neturi savų patalpų, todėl gana sudėtinga organizuoti renginius, kviešti tautiečius susiburti. Tačiau veiklių žmonių dėka lietuviška veikla vyksta, žmonės kartu švenčia svarbias mūsų valstybės datas, kuria lietuviškas mokyklėles, klubus, padeda vieni kitiems atsitikus nelaimėi. Atvykusi į Floridą atostogauti nepraleidžiu progos susitikti su ten įsikūrusiais pažįstamais lietuviais, kartais iš tų susitikimų gimsta straipsnis ar koks nors bendras projektas. Vienas jų – prieš keletą metų Čikagoje pristatyta Floridos lietuvių menininkų darbų paroda. Visada džiaugiuosi atsiradus progai pasimatyti su energinga, geros nuotaikos nepritrūstančia buvusią Pietvakarių Floridos apylinkės pirmininke **Zita Siderienė**. Ši veikli moteris, nors ir būdama užimta, randa laiko ne tik pasimatyti, bet ir surengia susitikimus su kitais aktyviais to krašto lietuviais. Jie geru žodžiu mini Zitą, randančią bendrą kalbą ir su jaunais, ir senais, gebančią suburti bei kitus „užkrėsti“ lietuviška dvasia. Pastarąjį kartą viešint saulėtame Fort Mayers mieste, su Zita tradiciškai susitikusios puodeliui kavos kalbos tikrai nepritrūkome, nebuvo apeita ir lietuviybės tema. Mūsų pasikalbėjimą veriu į bendrą JAV LB jubiliejui skirtų istorijų vėrinį, pavadintą „Lietuviybės genas“.

– **Prašau, papasakokite apie save.**

– Gimiau ir augau Lietuvoje, tėvelis buvo Lietuvos karininkas, meilę gimtinei gavau iš tėvų ir senelių. Studijavau Vilniaus inžinieriniame statybos institute (dabar – Vilniaus Gedimino technikos universitetas), šokau tautinių šokių grupėje, dainavau Klemenso Griauzdės vadovaujamame „Gabijos“ chore, vėliau – moterų chore „Indraja“, su juo koncertavome ne tik Lietuvoje, teko nukeliauti net į Vietnamą. Ir studijuodama, ir vėliau dirbdama dalyvavau įvairioje visuomeninėje veikloje, nes patiko būti tarp žmonių, organizuoti renginius.

– **Koks likimas jus atvedė į Ameriką?**

– Amerika niekada nebuvo mano svajonių šalis. Neturėjau joje gyvenančių giminaičių ir buvau įsitikinusi, kad niekada nepateksiu į tą šalį. Mėgau keliauti, nemažai teko važinėti po Rusiją

Prie LR Seimo rūmų, kur teko dalyvauti PLB Seimo posėdžiuose

ir Europos šalis. Po aktyvios veiklos Sąjūdyje likimas pasijuokė iš manęs ir planuota trumpa kelionė į JAV užsitęsė gana ilgai – čia gyvenu jau 20 metų.

2001 metais dukra su mažais vaikais susiruošė skristi pas vyrą, kuris tada mokėsi Bostono koledže. Būdama bailė pagalvojau, kad tokia kelionė vienai dukrai su dviem mažais vaikais bus sunki, ir nusprendžiau skristi kartu. Nesitikėjau, kad lengvai gausiu vizą, tačiau man ji buvo išduota 10 metų.

– **Ar visą tą laiką gyvenote Floridoje?**

– Ne, iš pradžių su dukros šeima atskridome į Bostoną. Išsinuojome namą, šeimai gyventi reikėjo nemažai pinigų, atsivežtos santaupos tirpo, nes žentas buvo studentas ir galėjo dirbti tik 4 val., o dukra iš viso negalėjo dirbti. Vaikų darželis buvo labai brangus, todėl anūkai augo namuose, aš juos padėjau prižiūrėti. Įsisiautėjus žiemai teko laiką leisti namuose, vienintelė pramoga buvo sniego kasimas ir sniego senio lipdymas. Norėda-

Su anūke Dorotėja

*Su JAV LB Krašto valdybos nariu Juozu Polikaičiu
ir PLB pirmininke Dalia Henke*

Su vienuoliu Astijumi Kungiu

mi susipažinti su lietuviais pirmiausia apsilankėme lietuviškoje bažnyčioje. Deja, ten po Mišių vykusio susibūrimo metu buvome priimti gana nedraugiškai.

Dukra iš Lietuvos laikų turėjo draugę, kuri gyveno Floridoje – iš jos vis girdėdavome, kad jie džiaugiasi saulėtu oru, maudosi vandenyne. Po ilgokų svarstymų, susikrovę daiktus į mašiną, iškeliavome gyventi į Floridą. Čia jau galėjome džiaugtis šiluma, bėgioti po žolę, maudytis, pamažu pripratome prie gyvenimo šiame saulėtame krašte.

– Kaip įsitraukėte į lietuvišką veiklą?

– Laikui bėgant vis dažniau tekdavo pabendrauti su amerikiečiais, o anglų kalbą mokėjau silpnai, kadangi Lietuvoje mokiausi vokiečių kalbos. Taip nuėjau į vakarinius anglų kalbos kursus, ten susipažinau su kitais lietuviais, pradėjau su jais bendrauti. Po poros metų Fort Myers gyvenusi energinga ir veikli Danutė Balčiūnienė su kitomis lietuvenėmis pradėjo ieškoti apylinkėse įsikūrusių tautiečių ir sukviestė visus į pirmąjį susitikimą Cape Coral. Manyje virte virė Lietuvos ilgesys ir aš, aišku, nuvažiavau ten, nors gyvenau Fort Myers. Nebuvome gerai pažįstami, bet mane kažkodėl išrinko į apylinkės valdybą, o pirmininke išrinkome Danutę Balčiūnienę. Gera buvo jausti, kad esame ne vieni ir galime kvėpuoti lietuviška dvasia. Po metų vyko rinkimai į JAV LB Tarybą, mane išrinko atstovauti Pietvakarių Floridos bendruomenei. Vėliau buvau išrinkta apylinkės pirmininke.

– Jau nemažai metų esate veikli JAV Lietuvių Bendruomenėje, kokios akimirkos labiausiai įsiminė iš lietuviškos veiklos?

– Dalyvaudama Tarybos sesijose lietuviybės dvasios buvau taip pakylėta, kad grįžusi pradėjau ieškoti bažnyčios, kur galėtume susirinkti ir dalyvauti lietuviškose Mišiose. Ilgai nelaukusi, nuvažiavau į St. Petersburg ir po Mišių užkalbinau kunigą-kleboną Bernardą Talaišį. Jis susidomėjo mano prašymu, tačiau iškilo vežiojimo problema – juk reikėjo po vieną Mišių važiuoti į kitas, o kelionė mašina užtrukdavo 2 su puse val. pirmyn ir tiek pat atgal. Vairuotoja sutiko būti šauni moteriškė Genovaitė Osinskienė. Tuo džiaugėmės trejus metus. Vyskupui pakeitus įstatymus, valanda bažnyčios nuomos išaugo iki 450 dolerių, tad pradėjome kviešti vienuolį Astijų Kungį, jis galėjo aukoti Mišias ir klubo patalpose.

Organizuodavome ir renginius, į kuriuos susirinkdavo aplinkui įsikūrę lietuviai: sezono atidarymo ir uždarymo šventės, Motinos dienos minėjimą, priimdavome dainininkus iš Lietuvos, pasikviesdavome ir Amerikoje gyvenančius atlikėjus, lankėmės aplinkinių bendruomenių renginiuose. Buvo smagu drauge. Iki šiol smagiai prisimename, kaip viename renginyje virvės traukimo varžybose moterys nugalėjo vyrus! Kitas įdomus nuotykis – besimaudant netoliese nuo Fort Mayers esančiuose šiltuose mineraliniuose vandenyse užkalbino jaunas vyras. Po mėnesio jis jau koncertavo mūsų bendruomenės sezono atidarymo šventėje – tai buvo tuometis muzikos grupės „Cigar Band“ vadovas Rolandas Glizickas. Ne kartą esame padėję į nelaimę patekusiems tautiečiams, bendruomenės žmonės yra dosniai paaukoję net keliolika tūkstančių dolerių.

Tris kartus buvau išrinkta į JAV LB Tarybą, teko dalyvauti Vilniuje vykusiuose Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo posė-

džiuose, kur atstovavau JAV Lietuvių Bendruomenei. Prieš keletą metų padėjau vadovauti Lietuvoje vykusiai JAV LB programai „Gimnazistai – Lietuvai!“, o mano anūkė Dorotėja dalyvavo JAV LB Lietuvių išeivijos studentų stažuotės (LISS) programoje ir atliko stažuotę Vilniaus klinikinėje ligoninėje.

– Kuo dabar gyvena jūsų bendruomenės žmonės, ar matote pasikeitimus?

– Po šešerių metų vadovavimo Pietvakarių Floridos apylinkei, atsirado galimybė perduoti pareigas naujam pirmininkui Domui Asanavičiui. Apsidžiaugiau galėdama perleisti iniciatyvą jaunimui, tuo metu pasikeitė ir valdybos sudėtis – likau pirmininko pavaduotoja, Valdemaras Gedvilas ir liko valdyboje, naujai išrinkome Rasą Bručkus. Bendruomenė atjaunėjo, žmonių tikslai ir norai dalyvauti lietuviškoje veikloje pasikeitė. Susibūrė atskiros grupės, būreliai, jaunimas apsirato su vietinėmis gyvenimo sąlygomis, dauguma jų yra labai užimti – siekia karjeros arba plečia

savo verslą. Jų vaikai, gimę ir augę Amerikoje, Lietuvą mato kaip šalį, kur galima keliauti kaip turistams. Jie nelabai noriai mokosi lietuvių kalbos, ypač tie, kurie auga mišrioje šeimoje.

Gaila, kad mūsų susibūrimus sustabdė COVID-19 pandemija. Šį pavasarį po ilgos pertraukos nusprendėme vėl pakviesti dalyvauti dviračių žygyje, skirtame Lietuvos Nepriklausomybei paminėti. Į šį jau tradiciniu tapusį renginį susirinko nemažai Pietvakarių Floridos lietuvių, džiaugiamės, kad jame dalyvauja ir šeimos su vaikais.

Labai norisi tikėti, kad šis ir kiti lietuviški renginiai suburs įvairaus amžiaus lietuvius, uždegs jų norą būti ir veikti kartu. O aš sunkiai įsivaizduoju savo gyvenimą be bendravimo su lietuviais, be lietuviškos veiklos. Kad ir kur būčiau, Lietuva visuomet bus mano širdyje, ji – gruntas po kojomis, manoji Tėvynė, gimtoji Žemė.

Su žygio dviračiais dalyviais